

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016

2016 dccc 3

RHAN 1 **E+W**

RHEOLI CYNALIADWY AR ADNODDAU NATURIOL

Cytundebau rheoli tir

16 **Pŵer i ymrwymo i gytundebau rheoli tir** **E+W**

- (1) Caiff CNC wneud cytundeb â pherson sydd â buddiant mewn tir yng Nghymru ynghylch rheolaeth y tir neu ddefnydd o'r tir ("cytundeb rheoli tir"), os yw'n ymddangos iddo fod gwneud hynny yn hyrwyddo cyflawni unrhyw amcan sydd ganddo o ran arfer ei swyddogaethau.
- (2) Caiff cytundeb rheoli tir wneud y canlynol, ymhlith pethau eraill—
 - (a) gosod rhwymedigaethau mewn cysylltiad â defnydd o'r tir ar y person sydd â buddiant yn y tir;
 - (b) gosod cyfyngiadau ar arfer hawliau dros y tir ar y person sydd â buddiant yn y tir;
 - (c) darparu i unrhyw berson neu bersonau wneud y gwaith hwnnw a allai fod yn hwylus at ddibenion y cytundeb;
 - (d) darparu ar gyfer unrhyw fater y mae cynllun rheoli sy'n ymwneud â safle o ddiddordeb gwyddonol arbennig yn darparu ar ei gyfer (neu y gallai ddarparu ar ei gyfer);
 - (e) darparu i'r naill barti neu'r llall wneud taliadau i'r parti arall neu i unrhyw berson arall;
 - (f) cynnwys darpariaeth gysylltiedig a chanlyniadol.
- (3) Yn yr adran hon—

mae "buddiant mewn tir" ("*interest in land*") yn cynnwys unrhyw ystad mewn tir ac unrhyw hawl dros dir, pa un a yw'r hawl yn arferadwy yn rhinwedd perchenogaeth o fuddiant mewn tir neu yn rhinwedd trwydded neu gytundeb, ac mae'n cynnwys yn benodol hawliau helwriaeth;

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, Croes Bennawd: Cytundebau rheoli tir yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 21 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

mae i “cynllun rheoli” yr ystyr a roddir i “management scheme” gan Ran 2 o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 (p. 69) (gweler adran 28J);
mae i “safle o ddiddordeb gwyddonol arbennig” yr ystyr a roddir i “site of special scientific interest” gan Ran 2 o Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 (gweler adran 52(1)).

Gwybodaeth Cychwyn

II A. 16 mewn grym ar 21.5.2016, gweler **a. 88(2)(a)**

17 Effaith cytundebau rheoli tir penodol ar olynwyr yn y teitl **E+W**

- (1) Pan wneir cytundeb rheoli tir â pherson sydd â buddiant cymhwysol mewn tir sy'n ddarostyngedig i'r cytundeb ac nad yw'n dir cofrestredig, a'r cytundeb yn darparu bod darpariaethau'r is-adran hon yn cael effaith mewn perthynas â'r cytundeb—
 - (a) caniateir i'r cytundeb gael ei gofrestru fel pridiant tir o dan **Ddeddf Pridiannau Tir 1972 (p. 61)** fel pe bai'n bridiant sy'n effeithio ar dir sy'n dod o fewn paragraff (ii) o Ddosbarth D,
 - (b) mae darpariaethau adran 4 o'r Ddeddf honno (sy'n ymwneud ag effaith peidio â chofrestru) yn gymwys fel pe bai'r cytundeb yn bridiant tir o'r fath, ac
 - (c) yn ddarostyngedig i ddarpariaethau adran 4 o'r Ddeddf honno, mae'r cytundeb yn rhwymo unrhyw olynnydd i'r person sydd â buddiant cymwys i'r un graddau ag y mae'n rhwymo'r person hwnnw, er gwaethaf y ffaith na fyddai wedi rhwymo'r olynnydd hwnnw oni bai am ddarpariaethau'r is-adran hon.
- (2) Pan wneir cytundeb rheoli tir â pherson sydd â buddiant cymwys mewn tir sy'n ddarostyngedig i'r cytundeb ac sy'n dir cofrestredig, a'r cytundeb yn darparu bod darpariaethau'r is-adran hon yn cael effaith mewn perthynas â'r cytundeb—
 - (a) caiff y cytundeb fod yn destun hysbysiad yn y gofrestr teitlau o dan **Ddeddf Cofrestru Tir 2002 (p. 9)** fel pe bai'n fuddiant sy'n effeithio ar y tir cofrestredig,
 - (b) mae darpariaethau adrannau 28 i 30 o'r Ddeddf honno (effaith gwarediadau tir cofrestredig ar flaenoriaeth buddiannau gwrthwynebus) yn gymwys fel pe bai'r cytundeb yn fuddiant o'r fath; ac
 - (c) yn ddarostyngedig i ddarpariaethau'r adrannau hynny, mae'r cytundeb yn rhwymo unrhyw olynnydd i'r person sydd â buddiant cymwys i'r un graddau ag y mae'n rhwymo'r person hwnnw, er gwaethaf y ffaith na fyddai wedi rhwymo'r olynnydd hwnnw oni bai am ddarpariaethau'r is-adran hon.
- (3) Mae gan berson fuddiant cymwys mewn tir at ddiben yr adran hon os yw'r buddiant—
 - (a) yn ystad mewn ffi syml mewn meddiannaeth absoliwt;
 - (b) yn dymor o flynyddoedd absoliwt a roddwyd am dymor o fwy na saith mlynedd o ddyddiad ei roi ac yn yr achos hwnnw bod rhyw ran o'r cyfnod y rhoddwyd y tymor o flynyddoedd mewn perthynas ag ef yn parhau heb ddod i ben.
- (4) Yn yr adran hon—

ystyr “olynnydd” (“*successor*”), mewn perthynas â chytundeb â pherson sydd â buddiant cymwys mewn unrhyw dir, yw person y mae ei deitl yn deillio o'r person hwnnw sydd â buddiant cymwys, neu sy'n hawlio fel arall o dan

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, Croes Bennawd: Cytundebau rheoli tir yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 21 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

y person hwnnw, ac eithrio yn hawl buddiant neu bridiant yr oedd buddiant y person gyda'r buddiant cymwys yn ddarostyngedig iddo yn union cyn—

- (a) yr adeg y gwnaed y cytundeb, pan nad yw'r tir yn dir cofrestredig, neu
- (b) yr adeg y cofrestrwyd yr hysbysiad am y cytundeb, pan fo'r tir yn dir cofrestredig;

mae i “tir cofrestredig” yr un ystyr ag a roddir i “registered land” yn Neddf Cofrestru Tir 2002.

Gwybodaeth Cychwyn

I2 A. 17 mewn grym ar 21.5.2016, gweler [a. 88\(2\)\(a\)](#)

18 Cymhwyso Atodlen 2 i Ddeddf Coedwigaeth 1967 i gytundebau rheoli tir **E+W**

Mae Atodlen 2 i [Ddeddf Coedwigaeth 1967 \(p. 10\)](#) (pŵer i denant am oes ac eraill ymrwymo i gyfamodau neilltuo coedwigaeth) yn gymwys i gytundebau rheoli tir fel ag y mae'n gymwys i gyfamodau neilltuo coedwigaeth.

Gwybodaeth Cychwyn

I3 A. 18 mewn grym ar 21.5.2016, gweler [a. 88\(2\)\(a\)](#)

19 Effaith cytundebau ar gyflwyno priffordd a rhoi hawddfraint **E+W**

At ddibenion unrhyw ddeddfiad neu reol gyfreithiol o ran yr amgylchiadau pan ganiateir rhagdybio bod priffordd wedi ei chyflwyno neu hawddfraint wedi ei rhoi, neu y caniateir penderfynu hynny drwy ragnodiad, mae'r ffaith bod y cyhoedd neu unrhyw berson yn defnyddio ffordd ar draws tir yn rhinwedd cytundeb rheoli tir i gael ei diystyru.

Gwybodaeth Cychwyn

I4 A. 19 mewn grym ar 21.5.2016, gweler [a. 88\(2\)\(a\)](#)

20 Darpariaethau trosiannol **E+W**

(1) Mae cytundeb sy'n ymwneud â thir yr ymrwymwyd iddo gan CNC, neu unrhyw gorff a ragflaenodd y corff hwnnw, o dan ddeddfiad a ddatgymhwysir i'w drin fel cytundeb rheoli tir.

(2) Y deddfiadau a ddatgymhwysir yw—

- (a) adran 16 o [Ddeddf Parciau Cenedlaethol a Mynediad i Gefn Gwlad 1949 \(p. 97\)](#);
- (b) adran 15 o [Ddeddf Cefn Gwlad 1968 \(p. 41\)](#);
- (c) adran 39 o [Ddeddf Bywyd Gwyllt a Chefn Gwlad 1981 \(p. 69\)](#).

Newidiadau i ddeddfwriaeth: Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, Croes Bennawd: Cytundebau rheoli tir yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 21 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau. (See end of Document for details) View outstanding changes

Gwybodaeth Cychwyn

I5 A. 20 mewn grym ar 21.5.2016, gweler **a. 88(2)(a)**

21 Tir y Goron **E+W**

- (1) Caiff yr awdurdod priodol ymrwymo i gytundeb rheoli tir mewn perthynas â buddiant yn nhir y Goron a ddelir gan y Goron neu ar ei rhan.
- (2) Nid yw cytundeb rheoli tir o ran unrhyw fuddiant arall yn nhir y Goron yn cael unrhyw effaith oni bai ei fod yn cael ei gymeradwyo gan yr awdurdod priodol.
- (3) Ystyr “tir y Goron” yw tir y mae buddiant ynddo—
 - (a) yn perthyn i Ei Mawrhydi yn hawl y Goron,
 - (b) yn perthyn i Ei Mawrhydi yn hawl Dugiaeth Caerhirfryn,
 - (c) yn perthyn i Ddugiaeth Cernyw, neu
 - (d) yn perthyn i un o adrannau'r llywodraeth neu'n cael ei ddal mewn ymddiriedolaeth ar gyfer Ei Mawrhydi at ddibenion un o adrannau'r llywodraeth.
- (4) Ystyr “yr awdurdod priodol”, mewn perthynas ag unrhyw dir—
 - (a) os yw'r tir yn perthyn i Ei Mawrhydi yn hawl y Goron, yw Comisiynwyr Ystad y Goron neu un o adrannau eraill y llywodraeth sy'n rheoli'r tir o dan sylw;
 - (b) os yw'r tir yn perthyn i Ei Mawrhydi yn hawl Dugiaeth Caerhirfryn, yw Canghellor y Ddugiaeth;
 - (c) os yw'r tir yn perthyn i Ddugiaeth Cernyw, yw'r person hwnnw y mae Dug Cernyw, neu'r person sy'n meddu ar Ddugiaeth Cernyw am y tro, yn ei benodi;
 - (d) os yw'r tir yn perthyn i un o adrannau'r llywodraeth neu'n cael ei ddal mewn ymddiriedolaeth ar gyfer Ei Mawrhydi at ddibenion un o adrannau'r llywodraeth, yw'r adran honno.
- (5) Os oes unrhyw gwestiwn yn codi o dan yr adran hon ynghylch pa awdurdod yw'r awdurdod priodol mewn perthynas ag unrhyw dir, mae'r cwestiwn hwnnw i gael ei gyfeirio at y Trysorlys, sydd biau'r penderfyniad terfynol.

Gwybodaeth Cychwyn

I6 A. 21 mewn grym ar 21.5.2016, gweler **a. 88(2)(a)**

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016, Croes Bennawd: Cytundebau rheoli tir yn gyfredol gyda'r holl newidiadau y gwyddys eu bod mewn grym ar neu cyn 21 Mehefin 2024. Mae newidiadau a all gael eu dwyn i rym yn y dyfodol. Mae newidiadau a wnaed yn ymddangos yn y cynnwys a chyfeirir atynt trwy anodiadau.

[View outstanding changes](#)

Changes and effects yet to be applied to the whole Act associated Parts and Chapters:

Whole provisions yet to be inserted into this Act (including any effects on those provisions):

- s. 6(10)(d) substituted by [S.I. 2024/706 reg. 22\(a\)](#)
- s. 6(10)(d) substituted by [S.I. 2024/706 reg. 22\(b\)](#)